

امتحانات متمرکز عمومی (سطح ۲)

تاریخ: ۹ صبح ۱۷ شهریور ۸۰ دقیقه

شماره نام صحیح اول	نمره عدد	نمره حرف
شماره نام صحیح دوم	نمره عدد	نمره حرف

نیمسال دوم ۹۷-۹۶
پایه پنجم ورودی بهمن

مهر مدرسه

کد کتاب:	۲۹۶۲/۲۰
نسخه:	۱۳۹۷/۰۳/۳۱
موضوع:	فقه استدلالی ۳
کتاب:	درسنامه علم صرف
صفحه:	جلد اول: حج (ص ۳۰۱-۲۳۹) و جلد دوم: بیع (ص ۵۳-۱۲) به استثنای محرمات احرام از کتاب حج (ص ۳۰۱-۲۸۴)

نام و نام خانوادگی: ..... نام پدر: ..... مدرسه علمیه: ..... شهرستان: ..... استان: .....

۱- با توجه به روایت «و لله على الناس حج البيت من استطاع اليه سبيلا ما يعنى ذلك؟ قال: من كان صحيحاً في بدنه مخلياً سربه له زاد و راحة» وجود چه چیزی در تحقق استطاعت شرط است؟ ج ۱ ص ۲۴۳

۰/۵

- الف. نفقه حج
- ب. نفقه هدایا
- ج. شغل دائمی
- د. مسکن وسیع

۲- عبارت «تبتدى من أحد المواقيت ثم الطواف حول الكعبة ثم صلاته ثم السعى بين الصفا و المروة ثم التقصير» تعريف کدام يك از اقسام حج است؟ ج ۱ ص ۲۴۷

۰/۵

- الف. تمتع
- ب. عمره
- ج. افراد
- د. قرآن

۳- دليل اکتفاء به هر لفظی هر چند غیر صریح که دلالت بر بیع کند، در انشاء عقد بیع چیست؟ ج ۲ ص ۱۴

۰/۵

- الف. اطلاق ادله امضاء
- ب. سیره منشرعه
- ج. اصل عملی
- د. استصحاب

۴- آیه شریفه «لا تأکلوا أموالکم بینکم بالباطل إلا أن تكون تجارة عن تراض منکم» (نساء: ۲۹) به کدام يك از شرایط متعاقدين اشاره دارد؟ ج ۲ ص ۲۰

۰/۵

- الف. بلوغ
- ب. قصد
- ج. عقل
- د. اختیار

۵- با توجه به صحیحہ «بني الإسلام على خمسة أشياء: على الصلاة و الزكاة و الحج و الصوم و الولاية» بر عبادی بودن طواف در اعمال حج و عمره استدلال کنید. ج ۱ ص ۲۵۸ - ۱/۵ نمره

۱/۵

جواب: با توجه به حدیث مذکور حج، عبادت است (۰/۵ نمره) زیرا مسلم است که اسلام بر امر غیر عبادی بنا نمی‌شود (۰/۵ نمره) در نتیجه، با اثبات عبادی بودن حج، عبادی بودن طواف نیز که یکی از اجزاء آن می‌باشد، ثابت می‌شود. (۰/۵ نمره)

۶- بر اساس دو روایت «إذا فرغت من سعيك و أنت متمتع، فقصر من شعرك من جوانبه و لحيتك» و «محرم يقصر من بعض و لا يقصر من بعض، قال: يجزیه» میزان تقصیر در حج چقدر است؟ کیفیت جمع بین دو روایت را بیان کنید. ج ۱ ص ۲۶۵ و ۲۶۶ - ۱/۵ نمره

۱/۵

جواب: کوتاه کردن مو به هر قسمتی از مو (۰/۵ نمره)

با توجه به اطلاق روایت دوم که بر کوتاه کردن مو به هر میزانی دلالت می‌کند (۰/۵ نمره) روایت اول حمل بر افضلیت می‌شود. (۰/۵ نمره)

۷- با استناد به دو آیه شریفه «فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطْعَمُوا الْبَائِسَ الْفَقِيرَ» (حج: ۲۸) و «فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطْعَمُوا الْقَانِعَ وَالْمُعْتَرَّ» (حج: ۳۶) توضیح دهید، سه

۲

گروهی که باید قربانی حج بین آن‌ها تقسیم شود، چه کسانی هستند؟ ج ۱ ص ۲۷۶ - ۲ نمره

جواب: با توجه به این که در هر دو آیه به وجوب اکل خود حاجی، از قربانی اشاره شده است، یک قسمت از قربانی برای خود حاجی است. (نمره ۰/۵)

با توجه به تعبیر «بائس فقیر»، فقراء دسته دوم هستند. (نمره ۰/۵)

چون در مفهوم «معتَر» و «قانع» فقر اخذ نشده است، (۰/۵ نمره) به طور کلی مؤمنین گروه سوم هستند که باید از قربانی بهره‌ای داشته باشند. (۰/۵ نمره)

۸- با توضیح تعبیر «اختصار در حجر» و استناد به صحیحۀ «من إختصر فی الحجر الطواف فلیعد طوافه من الحجر الأسود إلى الحجر الأسود» بیان کنید که حجر اسماعیل باید داخل در طواف باشد، یا حاجی می‌تواند از داخل آن هنگام طواف عبور کند؟ ج ۱ ص ۲۶۱ مستند

۱/۵

۱۰ - ۱/۵ نمره

جواب: اختصار در حجر یعنی عبور از حجر اسماعیل هنگام طواف (۰/۵ نمره)

اگر حاجی هنگام طواف از داخل حجر اسماعیل عبور کند، طبق صحیحۀ مذکور باید طواف خود را اعاده کند (۰/۵ نمره) در نتیجه حجر اسماعیل باید داخل در طواف باشد، و حاجی از بیرون آن هنگام طواف عبور کند. (۰/۵ نمره)

۹- با توجه به صحیحۀ «الرجل یرمی الجمار منکوسة». قال: یعیدها علی الوسطی و جمرة العقبة» به سؤالات زیر پاسخ دهید. ج ۱ ص ۲۸۳

۲

۲ - نمره

الف) راوی ترتیب انجام رمی جمرات را چگونه گزارش می‌دهد؟

جواب: اول: عقبه، دوم: وسطی و سوم: اولی (۰/۵ نمره)

ب) ترتیب صحیح رمی جمرات چگونه است؟

جواب: اول: اولی، دوم: وسطی و سوم: عقبه (۰/۵ نمره)

ج) حضرت برای اصلاح رمی جمرات انجام شده، چه فرمودند؟

جواب: با توجه به این که حاجی رمی جمره اولی را در مرحله آخر انجام داده، باید به ترتیب رمی جمره وسطی و سپس جمره عقبه را اعاده کند، تا رمی جمرات او به درستی انجام شده باشد. (۱ نمره)

۱۰- محقق نائینی^(۵) برای اثبات شرطیت قدرت بر تسلیم عوضین، به زوال مالیت از عوضینی که قدرت بر تسلیم آن وجود ندارد، استدلال کرده است. مناقشه مصنف در استدلال مذکور را توضیح دهید. ج ۲ ص ۲۵ - ۱/۵ نمره

۱/۵

جواب: بر فرض اعتبار شرط مالیت عوضین در بیع، (۰/۵ نمره) زوال مالیت آن در صورت عدم قدرت بر تسلیم، پذیرفتنی نیست (۰/۵ نمره) زیرا زوال مالیت آن به سبب عدم قدرت بر تسلیم خلاف وجدان است. (۰/۵ نمره)

۱۱- با توجه به عبارت «کلّ من اشتراط شرطاً فی العقد صریحاً أو ضمناً یلزم الوفاء به» در بحث خیار تخلف شرط، بیان کنید چرا وجوب

۱/۵

وفاء به شرط فقط شامل شرایطی می‌باشد که در عقد به صورت صریح یا ضمنی ذکر شده باشند؟ ج ۲ ص ۳۲ - ۱/۵ نمره

جواب: زیرا شرط عبارت است از التزام در ضمن التزام (۰/۵ نمره) در نتیجه اگر این التزام در ضمن عقد به صورت صریح یا ضمنی آورده نشود، التزام ابتدائی خواهد بود، (۰/۵ نمره) و بر التزام ابتدائی عنوان شرط صدق نمی‌کند تا عموم «المسلمون عند شروطهم» شامل آن شود. (۰/۵ نمره)

۱۲- شرائط تحقق ربای در بیع را بیان کنید. ج ۲ ص ۳۹ - ۱/۵ نمره

۱/۵

جواب: شرط اول: عوضین در جنس متحد باشند. (۰/۵ نمره)، شرط دوم: یکی از عوضین عیناً یا حکماً از عوض دیگر زیادتر باشد. (۰/۵ نمره) شرط سوم: معیار سنجش عوضین کیل یا وزن باشد. (۰/۵ نمره)

۱۳- با توجه به عبارت «لا یجوز السف اذا كان کلا العوضین من الذهب أو الفضة سواء اختلفا فی الجنس أم اتحدا» بیع سلف را تعریف

۲

کنید و دلیل عدم جواز سلف در فرع مذکور در عبارت را توضیح دهید. ج ۲ ص ۴۹ - ۲ نمره

جواب: بیع سلف یا سلم، معامله کالای مدّت‌دار به صورت کلی در ذمه در مقابل ثمن نقد است. (۰/۵ نمره)

اگر عوضین طلا یا نقره باشند در صورتی که جنس عوضین مختلف باشد یعنی یکی طلا و دیگری نقره باشد در این صورت معامله «بیع صرف» است. (۰/۲۵ نمره) و چون صحت صرف مشروط به قبض و اقباض طرفین معامله قبل از افتراق است معامله سلم در این فرض باطل است. (۰/۵ نمره) و در صورتی که جنس عوضین با یکدیگر متحد باشد یعنی هر دو عوض طلا یا نقره باشد. در این صورت علاوه بر اشکال صورت اول، (۰/۲۵ نمره) معامله آن‌ها به صورت سلم مستلزم محذور ربا می‌باشد. (۰/۵ نمره)